

Jaarverslag steenuilbeschermingsproject Midden Zeeland 2015

In 2015 waren 56 steenuilnestkasten bezet, waaronder helaas nog steeds maar één op Walcheren en is er nog op 4 plekken buiten een nestkast gebroed, één in een houtstapel, één broedgeval in een schuur, één paartje in een holle grensline en één paar in een knotwilg. Ik heb ook op zeker 11 nieuwe plekken een steenuilbroedsel geconstateerd. In 10 nestkasten mislukte het broedsel, waaronder 2 nestkasten met twee steenuilvrouwtjes die ieder op 5 onbevuchte eieren lagen, dit gebeurt ieder jaar opnieuw en steeds in dezelfde omgeving.

Er zijn in totaal 93 jonge steenuilen geringd en uitvlogen. Gemiddeld werden er dit jaar in de nestkasten 3 eieren gelegd, maar twee koppels hadden ieder 5 eieren.

Een lang koud en droog voorjaar zorgde er voor dat er toch een dipje ontstond in het beschikbare voedsel, zoals muizen en regenwormen. Dus ondanks een zachte winter en een muizenrijk jaar viel het aantal eieren tegen maar uiteindelijk ook het aantal uitgevlogen jongen.

Zo kwam ik dit jaar enkele nestjes met jonge steenuilen tegen die half opgegeten waren. Het vermoeden dat dit door hun eigen ouders was gebeurd, wordt bevestigd door het aantreffen van een steenuilmoeder in een kast waarin niet gebroed was, de kast waarin wel gebroed was stond op enkele meters afstand van de kast waarin deze moeder bezig was een van haar nog niet vliegvlugge jongen op te eten. Ook zien de verwondingen van jongen, die door hun ouders zijn opgegeten er vaak hetzelfde uit, ze missen dan hun snavel of de hele kop. De vermoedelijke reden van dit kannibalisme kan verstoring van buiten af zijn of voedsel te kort. In zeker twee gevallen waar ik dode, half opgegeten jongen tegen ben gekomen ging het om verstoring door mensen.

In 2015 is het hier op Zuid-Beveland van zeker één vrouwtje bekend dat ze al 8 jaar oud is, zij heeft vanaf haar 1e levensjaar 6 keer een nestje gehad. In 2015 is er door 2 vrouwtjes van 7 jaar oud gebroed, door 3 van 6 jaar, door 4 van 5 jaar oud, door 9 van 4 jaar oud, door 17 van 3 jaar oud, door 15 van 2 jaar oud en 16 van 1 jaar oud.

In 2015 ben ik voor het eerst al in februari in de nestkasten gaan kijken om te weten te komen hoe de koppels zijn samengesteld. Ik kwam 32 koppels tegen, in de meeste gevallen was er één al eerder geringd. Zo was ik in staat om 5 ongeringde (mogelijke mannetjes?) te ringen en het was ook erg interessant om te zien dat er uilen bij waren die ik na het ringen als juveniel, daarna jaren lang niet meer in handen had gehad. Ik ben zeker van plan om die vroege controle ook in 2016 weer uit te voeren.

Er zijn nu in totaal op de Bevelanden en Walcheren 314 nestkasten geplaatst. Dit jaar heb ik ook veel werk gehad met het vervangen van kapotte, vaak al oude, kasten. Totaal heb ik in 2015 40 nieuwe steenuil kasten geplaatst die door de mensen van de kerkuilwerkgroep zijn getimmerd.

Het is mij nu wel duidelijk dat wanneer ik een, in voorgaande jaren bezette, steenuilnestkast geheel vervang, er grote kans is dat de vaste bewoners vertrekken naar een andere kast, meestal behoorlijk ver buiten hun eigen territorium. Pas enkele jaren later wordt deze kast dan weer bezet maar zelden door de oorspronkelijke bewoners. Ik probeer dus een kapotte kast ter plaatse te repareren waarbij ik de nestkast zoveel mogelijk in stand hou.

Het steenuilproject mocht zich dit jaar verheugen op veel publiciteit, er stond een prachtig artikel in het landelijk blad Uilen nr.5 en bijna tegelijkertijd stond er een groot artikel in de PZC van de hand van Chiel Jacobusse, waarin het over mijn passie ging en niet veel later stond er het artikel "De poepuul in midden-Zeeland onder druk" in het regionaal blad van stichting Het Zeeuws Landschap, dat ik samen met Chiel Jacobusse heb geschreven.

Ik heb 56 steenuilnestkaarten bij Sovon ingevoerd, helaas heb ik er weinig prooien op kunnen invoeren, vaak door gebrek aan tijd tijdens het ringen. Ik heb gebruik gemaakt van de mogelijkheid op de sovonestkaart, die speciaal voor mij werd uitgebreid, om teruggevonden, eerder geringde, levende volwassen steenuilen in de kast waarin ik ze tegenkwam in te voeren. Zo heb ik op deze manier 64 teruggevonden steenuilen (vanaf 2008) ingevoerd en voorkwam hiermee dat ik die nog apart bij het ringstation hoefde in te voeren.

Dat het mogelijk is om zoveel tijd te steken in controles, onderzoek en ringen is te danken aan de jaarlijkse subsidie die de provincie Zeeland vanaf 2007 beschikbaar stelde waardoor ik in opdracht van SLZ mij met mijn bureau betaald in heb kunnen zetten voor de steenuilen en er bijna dagelijks mee bezig heb kunnen zijn. (Over het algemeen wordt het steenuilbeschermingswerk in de rest van Nederland door vrijwilligers uitgevoerd)

Omdat de Provincie Zeeland in 2014 al aankondigde dat de subsidie, die dit project al vanaf 2007 ondersteunde, zou worden ingetrokken, heeft een groepje Zeeuwse steenuil-liefhebbers het Zeeuws Steenuilfonds opgericht, dat is ondergebracht bij Stichting Het Zeeuws Landschap. Dit verder onafhankelijke fonds zal met het werven van donateurs en het benaderen van bedrijven voor sponsoring de in 2016 stopgezette subsidie proberen te vervangen zodat de inzet om de steenuilen in midden Zeeland te behouden en mogelijk te laten uitbreiden op dezelfde manier kan worden voortgezet.

In 2014 werd het eerste broedgeval van steenuilen vastgesteld ten noorden van de A 58, in het voorjaar van 2015 werd in dezelfde regio nog een bezette nestkast gevonden en in november kwam een melding van een derde bezette nestkast nog eens 10 km noordelijker. Ook op Walcheren kwam er een tweede locatie bij, hopelijk zullen zich hier nog meer steenuilen gaan vestigen. In een kast dichtbij de grens met West-Brabant zat een steenuilvrouwtje met jongen, ze was voorzien van een Vlaamse ring, ze was zelf een jaar daarvoor als jonge steenuil in Essen (België) geringd.

Ik wil iedereen bedanken die mij de afgelopen 9 jaar behulpzaam is geweest bij de inzet voor het steenuilbeschermingsproject, met name alle (290) eigenaars van erven waarop ik een nestkast mocht plaatsen, de vrijwilligers van de kerkuilwerkgroep voor het reviseren van oude- en het timmeren van nieuwe nestkasten, mijn opdrachtgever: stichting Landschapsbeheer Zeeland, Natuurmonumenten Kwadendamme waar ik mijn gereedschap mag stallen, Vogel- en Egelopvang de Mikke waar heel goed gezorgd wordt voor de revalidatie van gewonde steenuilen, de vrijwilligers die samen met mij steenuilkasten controleren en niet op de laatste plaats de mensen die zich belangeloos inzetten om het nieuwe steenuilfonds tot een succes te maken.

Peter Boelee jaarverslag 2015
www.zeeuwsteenuilfonds.nl

